

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 146/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. T., t. č. vo výkone väzby, vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 27 až 3 Tpo 35/07 zo 16. marca 2007 tým, že rozhodoval na neverejnom zasadnutí, a postupom a vyrozumením Krajskej prokuratúry v B. sp. zn. Kv 49/05 z 27. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. T. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2007 doručená sťažnosť M. T., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 27 až 3 Tpo 35/07 zo 16. marca 2007 tým, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby rozhodoval krajský súd na neverejnom zasadnutí, a postupom a vyrozumením Krajskej prokuratúry v B. (ďalej len „krajská prokuratúra“) sp. zn. Kv 49/05 z 27. apríla 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 17. januára 2007 požiadal krajskú prokuratúru o prepustenie z väzby a o nahradenie väzby peňažnou zárukou. Jeho žiadosť bola predložená Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) 25. januára 2007. Okresný súd žiadosť zamietol uznesením sp. zn. 0 Tp 94/2006 z 22. februára 2007, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť. Krajský súd sťažnosť zamietol uznesením sp. zn. 3 Tpo 27 až 3 Tpo 35/07 zo 16. marca 2007. Sťažovateľ namieta, že krajský súd rozhodoval na neverejnom zasadnutí, a tým mu zabránil, aby sa mohol vyjadriť a uviesť nové skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie krajského súdu.

Po skončení vyšetrovania pred preštudovaním vyšetrovacieho spisu naplánovaným na 18. apríl 2007 požiadal sťažovateľ 17. apríla 2007 vyšetrovateľa a následne písomne prokurátora krajskej prokuratúry, o možnosť k veci vypovedať a uviesť skutočnosti na svoju obhajobu. Prokurátor krajskej prokuratúry žiadosti sťažovateľa nevyhovel, o čom ho vyrozumel listom z 27. apríla 2007, v ktorom ako dôvod nevyhovenia uviedol, že vyšetrovateľ ukončil vyšetrovanie návrhom na podanie obžaloby 20. apríla 2007 a konštatoval, že sťažovateľ mal od vnesenia obvinenia z 18. júna 2006 do oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania 18. apríla 2007 dostať časového priestoru na uplatnenie svojho práva vypovedať a môže ho uplatniť v konaní pred súdom. Sťažovateľ namieta, že prokurátor o zamietnutí jeho žiadosti nerozhodol uznesením a poukazuje, že jeho žiadosť zamietol v časovej tiesni, pretože okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 94/2006 z 3. mája 2007 nevyhovel návrhu prokurátora krajskej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa.

Podľa názoru sťažovateľa bol v obidvoch prípadoch porušený zákon [v sťažnosti poukazuje na § 2 ods. 10 a 11 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“)] a jeho právo vyplývajúce z čl. 5 ods. 4 dohovoru. Preto žiada, aby ústavný súd vyslovil, že bolo porušené jeho právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a v nadväznosti na to, aby prikázal krajskému súdu prepustiť ho z väzby a žiada, aby mu boli priznané trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

1. Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu tým, že o jeho sťažnosti proti zamietnutiu žiadosti o prepustenie na slobodu konal na neverejnom zasadnutí, čím mu neumožnil osobne sa vyjadriť a uviesť nové skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie krajského súdu.

Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje osobám pozbaveným slobody právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody. Samotné konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby) musí mať charakter súdneho konania, ktoré okrem inštitucionálnych záruk nezávislosti a nestrannosti orgánu rozhodujúceho vo veci musí poskytovať garancie procesnej povahy primerané povahe pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby v konkrétnom prípade [napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Assenov a iní c. Bulharsko z 28. októbra 1998, rozsudok ESLP vo veci Wloch c. Poľsko z 19. októbra 2000]. Tieto záruky nemusia byť vždy nevyhnutne rovnaké ako procesné garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru týkajúceho sa rozhodovania vo veci samej (o oprávnenosti trestného obvinenia proti dotknutej osobe). Ak je dotknutá osoba pozbavená osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, musí byť vypočutá. Vždy musia byť zaručené kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (napr. rozsudok ESLP z 25. marca 1999 vo veci Nikolova c. Bulharsko). V každom prípade však musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 94/2006 z 22. februára 2007 vyplýva, že sťažovateľ bol pred tým, ako okresný súd rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a nahradenie väzby peňažnou zárukou, vypočutý sudcom pre prípravné konanie 1. februára 2007. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu, v ktorej namietal neexistenciu dôvodov tzv. preventívnej väzby, nedostatočné odôvodnenie neprijatia peňažnej záruky a navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a prepustiť ho na slobodu.

Podľa ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku o ďalšom trvaní väzby, zmene dôvodov väzby, návrhu na predĺženie lehoty väzby alebo žiadosti obvineného o prepustenie z väzby možno rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí, ak zo žiadosti nevyplývajú také skutočnosti, na ktoré treba obvineného vypočuť na verejnom zasadnutí, alebo ak obvinený v žiadosti o prepustenie z väzby výslovne nepožiadal o výsluch a zároveň neuviedol nové skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré sú významné na rozhodnutie.

V sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ nežiadal, aby bol vypočutý, kvalifikovane argumentoval proti svojmu ponechaniu vo väzbe, pričom namietal závery okresného súdu, neuviedol však nové skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré by boli významné pre rozhodnutie. Preto rozhodnutie krajského súdu o sťažnosti na neverejnom zasadnutí bolo v súlade so zákonom. Sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil žiadne argumenty, z ktorých by vyplývala odôvodnená pochybnosť o dodržaní princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní v namietanom konaní tak, ako ich uplatnenie vyplýva z čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ak sťažovateľ ani nežiadal, aby bol v konaní o sťažnosti vypočutý, nemôže rozhodnutie krajského súdu na neverejnom zasadnutí založiť príčinnú súvislosť s porušením jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, preto je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

2. Ako zjavne neopodstatnené posúdil ústavný súd aj namietané porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom a vyrozumením krajskej prokuratúry o zamietnutí jeho žiadosti, aby bol vypočutý v prípravnom konaní.

Právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru sa týka ochrany pred nezákonným pozbavením osobnej slobody zatknutím alebo iným spôsobom, a teda domáhať sa tohto práva môže sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním o väzbe, a nie v súvislosti s postupom orgánov činných v trestnom konaní vo veci samej, na ktorý sa čl. 5 ods. 4 dohovoru vecne nevzťahuje.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom namietaným postupom krajského súdu a krajskej prokuratúry a právom podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, a preto sťažovateľa ani nevyzýval na doplnenie sťažnosti tak, aby splňala náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2007